

CRNOGORSKI – SRPSKI, BOSANSKI, HRVATSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST

EKSTERNA PROVJERA ZNANJA UČENIKA
NA KRAJU III CIKLUSA OSNOVNE ŠKOLE

JUN, ŠKOLSKE 2015/2016. GODINE

UPUTSTVO

Vrijeme rješavanja testa je **70 minuta**.

Ne okreći stranice i ne rješavaj zadatke dok to ne dozvoli dežurni nastavnik.

Test **MORA** biti napisan hemijskom olovkom/nalivperom.

Možeš da pišeš ćirilicom ili latinicom. Piši čitko pisanim slovima.

Ako pišeš štampanim slovima, istakni veliko slovo. Poštuj gramatička i pravopisna pravila.

Ako misliš da si pogrešno rješavao/rješavala zadatak, prekriži i rješavaj ponovo.

Ne smiješ koristiti korektor.

Zadatke ne moraš rješavati redom kojim su navedeni u testu.

Ukoliko završiš ranije, provjeri svoja rješenja.

Zadatak će se bodovati s nula (0) bodova:

- ako je netačan
- ako je nečitko i nejasno napisan odgovor
- ako je napisan grafitnom olovkom
- ako je napisan ili zaokružen i tačan i netačan odgovor

SREĆNO!

ŠIFRA UČENIKA

PRAZNA STRANA

Pažljivo pročitaj informacije iz impresuma* i riješi 1, 2. i 3. zadatak.

Pavle Ilić
U SVETU ANDRIĆEVE UMETNOSTI

Recenzenti
Dr Slavko Gordić
Mr Jovan Delić

Izdavač
Zavod za udžbenike, Novi Sad

Odgovorni urednik
mr Ljubica Popović-Bjelica

Lektor
Dragica Tubić-Buda

Likovni urednik
mr Razija Vila-Poznovija

Grafički urednik
Slavko Milentijević

Tiraž
1.000

Štampa
„Forum“, Novi Sad

ISBN
86-413-0300-6
1992.

*Impresum je dio knjige, novina, časopisa u kojem se nalaze podaci o izdavaču, knjizi, štampariji i ljudima koji su odgovorni za sadržinu.

1. Napiši naziv djela na koje se impresum odnosi.

---

1 bod	
-------	--

2. Ko je autor djela?

1. Pavle Ilić
2. Dr Slavko Gordić
3. Mr Jovan Delić

Zaokruži broj ispred tačnog odgovora.

1 bod	
-------	--

3. Zaokruži broj ispred imena glavnog urednika.

1. Ljubica Popović-Bjelica
2. Dragica Tubić-Buda
3. Razija Vila-Poznovija

1 bod	
-------	--

Pročitaj odlomak iz djela *Starac i more* Ernesta Hemingveja pa odgovori na pitanja 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 i 11.

- (...) U hladnoj noći sav se ukočio; osjećao se jadno i sve ga je boljelo – i rane i svi premoreni djelovi tijela. Nadam se da se više neću morati boriti, pomisli. Oh, želio bih da se više ne moram boriti.

No, u ponoć je morao ponovo stupiti u borbu, iako je ovaj put znao da je uzaludna. Došli su u jat; vidio im je samo obrise peraja i svjetlucanje tijela dok su navaljivali na ribu. Tukao ih je po glavama; čuo je kako škljocaju čeljustima i kako se čamac tresse dok su ispod njega proždimali ribu. Očajnički je tukao svuda gdje je što čuo, a onda osjeti da mu je nešto zgrabilo i odnijelo toljagu.

Tada otkine držak s kormila, uhvati ga obadvjema rukama i počne mlatiti njime, udarajući bez prestanka. Sad su već doprli do pramca; navaljivali su pojedinačno i zajednički i kidali komade mesa koje se bjelasalo u moru, a onda su ponovo navaljivali.

Jedan je, konačno, navalio i na samu glavu ribe i starac shvati da je sada sve gotovo. (...)
- Znao je da je sada konačno i neosporno izgubio bitku, pa ode natrag na krmu i nađe otkinuti komad drška, kojim je još uvijek mogao prilično dobro upravljati kormilom. Obavije vreću oko ramena i okrene čamac prema kući. Plovio je lagano i ništa nije osjećao, niti je o čemu mislio. Prebrodio je sve i sad je samo mislio kako da što bolje i što prije stigne u luku. (...)
- U kolibi nasloni jarbol na zid. U mraku je našao bocu s vodom i napio se. Onda legne u krevet. Povučte pokrivač preko ramena, leđa i nogu i zaspe potrbuške na novinama, ispruženih ruku s gore okrenutim dlanovima.
- Kad je ujutro dječak pogledao kroz vrata, starac je još spavao. Toga je jutro duvao tako žestok vjetar da manji čamci nisu mogli na more, pa je dječak spavao duže, a onda je pošao k starčevoj kolibi, kao i svakog jutra. Dječak vidje da starac diše, a onda pogleda starčeve ruke i briznu u plač. Tiho izađe napolje da donese kave. Cijelim je putem plakao.

Oko čamca skupilo se mnogo ribara gledajući što li je to privezano uza nj, a jedan ribar visoko zasučte hlače, uđe u vodu i konopcem izmjeri dužinu kostura.

Dječak se nije približavao čamcu. Bio je već ondje, a jedan mu je ribar obećao da će pripaziti na čamac.

„Kako mu je?“, vikne jedan ribar.

„Spava“, odgovori dječak. Nije mario što su ga vidjeli kako plače. „Nitko da ga ne uznemiruje.“

(Čitanka za IX razred, str. 122 i 123)

4. Napiši književi rod kojem djelo pripada.

_____

1 bod

5. Zaokruži broj ispred imena starog ribara, glavnog junaka djela.

- Galano
- Manolin
- Santjago

1 bod

6. Tekst je podijeljen na četiri cjeline. Napiši koji naslov odgovara kojoj cjelini tako što ćeš pored naslova upisati broj cjeline (kao što smo mi započeli). Pazi, jedan naslov je suvišan.

Dječakov plač _____
Hladna noć _____
Dolazak kući _____
Izgubljena bitka 2
Borba s ajkulama _____

1 bod

7. Prepiši prilog iz prvog dijela teksta (drugi pasus) koji najupečatljivije slika starčevu borbu da sačuva teško stečeni ulov.

_____

1 bod

8. Koje oblike umjetničkog izražavanja pisac koristi u 4. cjelini teksta?

_____

1 bod

9. *Dječak vidje da starac diše, a onda pogleda starčeve ruke i briznu u plač. Objasni zašto dječak plače.*

_____

_____

1 bod

10. Radnju pripovijeda sveznajući pripovjedač. Objasni datu tvrdnju.

_____

_____

1 bod

11. *Tada otkine držak s kormila, uhvati ga obadvjema rukama i poče mlatiti njime, udarajući bez prestanka.*

Zaokruži broj ispred motiva koji je zastupljen u datoj rečenici.

1. statički motiv
2. dinamički motiv

Obrazloži odgovor.

_____

_____

12. Podvuci riječi koje su ispravno napisane.

*izčešljati, iščetakati, isčetakati, odšetati, otpustiti, odčepiti,
podpisati, predstaviti*

2 boda

13. Ako je instrumental u rečenicama pravilno upotrijebljen zaokruži T (tačno), ako je pogrešno upotrijebljen zaokruži N (netačno).

Istrčao je s kapom na glavi. T N

Doputovao je s autobusom. T N

Podvucite rečenicu s crvenom olovkom. T N

Pomogao mi je čovjek s knjigom ispod pazuha. T N

1 bod

14. A) Zaokruži broj ispred primjera u kojem je crtica ispravno upotrijebljena.

1. 30-ih

2. 30- ih

3. B – vitamin

4. B - vitamin

1 bod

B) Slovim napiši brojeve:

560 _____

5117. _____

2 boda

15. A) Rečenicu prepisi pravilno uz upotrebu potrebnih znakova interpunkcije.

Peđa je rekao vikend ću provesti kod đeda.

1 bod

B) Iz rečenice prepisi povratni glagol.

Tukao ih je po glavama; čuo je kako škljocaju čeljustima i kako se čamac trese dok su ispod njega proždrali ribu.

1 bod

16. Obrati pažnju na podvučene riječe. Zaokruži broj ispred rečenice u kojoj su upotrijebljeni sinonimi.

1. Pustila je kosu niz leđa. Uze kosu na rame i ode.
2. Aska je igrala svoju igru na život i smrt.
3. U očima mu je gorela neka čudna vatra od srđbe i bijesa.

1 bod

17. Na osnovu lika iz djela napiši naslov djela i ime i prezime njegovog autora.

LIK	KNJIŽEVNO DJELO	IME I PREZIME AUTORA DJELA
Vežir Jusuf		
Snaha Milonjića bana		
Krstinja Savićeva		

3 boda

18. Pročitaj stihove pa uradi zadatak.

Pučina plava
Spava,
    Prohladni pada mrak.
Vrh hridi crne
Trne
    Zadnji rumeni zrak.

I jeca zvono
Bono,
    Po kršu dršće zvuk;
S uzdahom tuge
Duge
    Ubogi moli puk.

A) U tekstu se ponavlja suglasnik R (Vrh hridi crne trne...). Kako se zove ta stilska figura?

_____

1 bod

B) Prepiši onomatopeju iz teksta.

_____

1 bod

19. A) U sljedećim rečenicama upiši zarezove tamo gdje su potrebni:

1. Od onih zimskih mjeseci kad između života i smrti nije bilo razmaka ni koliko je oštrica noža ostade u veziru nešto stišano i zamišljeno.

2. Jusuf veliki turski vezir odužio se svom narodu i svojoj zemlji.

2 boda	
--------	--

B) Objasni šta se odvaja zarezom u prethodnim rečenicama.

1. _____

2. _____

2 boda	
--------	--

20. Sa 80-120 riječi napiši povezan sastav na temu *Starčeva koliba*. U sastavu opiši kako zamišljaš izgled kolibe starog ribara iz djela *Starac i more* na osnovu smjernica:

- opiši kako zamišljaš izgled kolibe u odnosu na ostale kućice ribarskog sela
- opiši kako zamišljaš izgled kolibe spolja (eksterijer)
- opiši kako zamišljaš unutrašnjost kolibe (enterijer)
- što ti izgled kolibe govori o uslovima života tamošnjih ribara
- napiši što bi uradio/uradila kada bi ugledao umornog starog ribara kako spava u svojoj kolibi

Vodi računa o pravopisnim i gramatičkim pravilima. Piši čitko i poštuj zahtjev o broju riječi +/- 10% (ocjenjuje se sastav koji ima od 72 do 132 riječi; ako sastav ima manje od 72 riječi NE ČITA SE, a na 132. riječi PRESTAJE čitanje).

18 bodova	
-----------	--

PLAN ZA PISANJE SASTAVA

POPUNJAVA KOMISIJA ZA OCJENJIVANJE

Ukupan broj osvojenih bodova na testu: _____

Ocjena: _____

KOMISIJA:

_____

_____

GLAVNI OCJENJIVAČ: _____

Dana _____ 2016. godine